

Bu sayfa son zamanlara kadar belli bir bölge insanı dışında pek tanınma fırsatı bulamayan Aşık İbreti'nin tanıtılması, eserlerinin geniş kitlelere ulaştırılması ve mevcut tüm kaynakların bir yerde toparlanması için hazırlanmıştır. Sayfanın kapsamı zaman içinde daha da zenginleştirilecektir. Elleri İbreti'ye ait resim, ses veya video kaydı bulunanların bizlere ulaştırmasını özellikle rica ederiz.

Tanışma şansı olanların ifadelerine göre İbreti son derece muzip, konuşkan ve en önemlisi müthiş zeka sahibi biridir. Kısa ömründe onlarca değişik işi profesyonel olarak yaptığı düşünülürse yeteneği daha iyi anlaşılır. Uzun yıllar yanında terzi kalfalığı yapmış olan ve şu anda İngiltere'de yaşayan Şeyhali Kaygısız İbreti hakkında en fazla bilgiye ve anıya sahip kişidir. Hedefimiz bu anıların mümkün olduğunca derlenmesi ve bu sayfa aracılığı ile ilgilenenlerle paylaşılmasıdır.

Yaşadığı bölgenin fikir ve hareket öncülerindedir. Sadece kendi hakkını değil haksızlığa uğradığını bildiği herkesin hakkını savunmaktan geri durmamıştır. 56 yıllık onurlu hayatını öksüz, yoksul bir insan olarak meslekten mesleğe atılarak geçiren İbreti zekası, yetenekleri, eserleri, misafirperverliği, dürüstlüğü ile sadece ailesinin değil tüm Alevilerin gurur kaynağı olmuştur. Yaşamında yarattığı itibar ölümünden sonra bile ailesinin en büyük zenginliği olmuştur.

Alevi-Kızılbaş geleneğinin son dönem en cesur eserlerini vermiştir. Eserlerinin geç bastırılmasının en büyük sebebi de budur. Geçmişteki kötü tecrübelere dayanarak ailesine bir zarar gelmemesi için şiirlerinin yayınlanmasına rıza göstermemiştir.

Eserlerinin neredeyse tamamı eski yazı olarak adlandırılan Arap harfleri ile yazılmıştır. Ölümünden sonra İbreti ile aynı köyden olan yörenin saygın kişilerinden Mustafa Duman (Kıyno) tarafından okunmuş ve büyük oğlu Haydar tarafından yeni Türk alfabesine aktarılmıştır. Bu çeviriler sırasında dökümanlardan pek çok sayfa İbreti'nin eseri olmadığı söylenerek imha edilmiştir. Başka şairlere ait eserlerin eski yazı ile yazılmış olduğu bir küçük defter bu hatadan kurtulabilmiştir. Yıllar sonra nasıl böyle bir hata yaptıklarını sorduğumda babam pişmanlığını ifade etmiş, çevirileri yaptıkları sırada sağlıklı düşünemediklerini kabul etmişti. Şu an bilinmeyen bazı eserlerin imha edilenler arasında olması ihtimali yapılan hatanın büyüklüğünü gösterir. En azından İbreti'nin şiir zevkini anlamak açısından, kendi el yazısı ile topladığı o şiirlerin ne kadar önemli olduğu açıktır. İbreti'ye ait bazı eserlerin bu hata sebebiyle yok edilmiş olabilme ihtimalini düşünmek bile acıdır.

Zamanımızda bilinen Alevi-Bektaşî şairlerinin neredeyse tamamı medreselerde eğitim görmüş olmalarına karşılık İbreti gördüğü çok kısıtlı eğitime rağmen kendi çabasıyla kendini yetiştirmiştir. Gençlik yıllarını bilenler elinden kitap düşmeyen bir okuma tutkunu olduğunu söylerler. Hatta İbreti'nin babasının pekçok sefer sabah olmasına rağmen gaz lambası ışığında kitap okurken gördüğü oğlunun aklını yitirmesinden endişe ettiği söylenir.

Özellikle tasavvuf konulu eserlerinde 19. yüzyılda yaşamış ünlü Alevi-Bektaşî şairi Edip Harabi'nin tarzı ve etkisi sezilir. Kendisinden kalma kitapların

içinde özenle koruduğu çok eski bir Harabi divanı bulunması İbreti'nin bu şaire olan sevgi ve saygısını gösterir. Seyrani, Dertli, Erzurumlu Emrah, Meluli sevdiği diğer şairlerdir. İbreti vasıtasıyla aile dostumuz olan Aşık Hüdai son zamanlarda en beğendiği şair olmuştur.

Aruz vezni ile yazdığı bir kaç deneme gerçekten oldukça başarılıdır. *'Arif olmaz kimse asla ilm-i irfan görmeden / Menzil-i maksuda ermez, canı kurban vermeden'* şeklinde başlayan şiir çok hoştur. Her ne kadar inanç temalı şiirleri ile tanınmışsa da aşk, toplumsal sorunlar ve siyaset konulu şiirleri de vardır.

Birkaç yıl önce Paul Koerbin adlı Tazmanyalı bir akademisyenin tesadüfen bulduğum sitesinde İbreti hakkında yazdıklarını ve birkaç şiirini İngilizce'ye çevirdiğini görünce çok etkilendim ve benim de İbreti'nin daha geniş kitlelere elimden geldiğince doğru biçimde ulaştırılması konusunda sorumluluğum olduğuna inandım.

İbreti'nin birçok eseri pekçok sanatçı tarafından eserleri bestelenmiş ve icra edilmiştir. Kimisi şairin ses kayıtlarından yararlanarak eseri orijinaline sadık kalarak okumuş ama ne yazık ki bazıları hem sözleri hemde müziği tam anlamıyla katletmiştir. En kısa zamanda her eserinin sonunda albümlere okunmuş olanların ulaşabildiğimiz tüm versiyonları eklenecektir. Bu vasıta ile hem sanatçıların duyarlılıkları hemde eserlere saygıları ve ustalıkları okurların takdirine sunulacaktır. Bunu yapmaktan bir başka amaç ise bundan sonra yapılacak çalışmalara kaynaklık edebilmektir. Sanatına ve işine saygı gösteren tüm sanatçılarımızın bu durumu anlayışla karşılayacağını ümit ediyoruz.

Saygılar,

İrfan Gürel